

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De uestimentorum mollicie contemnenda cap. xliiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.
quoq; de affectatis corporalibus munditijs dicendum
uidetur. Quis enim potest uehementer & plus æquo
corporis munditijs delectatus seruare uirilem continen-
tiam: aut in his rigorem constantis animi retinere: Nimirum
profecto delitiarum malas generant concupiscentias, totiq;
uigorem mentis dissoluunt: quo circa repudiandæ sunt
omino, & animus melioribus studiis applicandus. Quod
autem ad eiusmodi munditiarum curam attinet, is nobis in
summa modus est adhibendus: ut neq; nimis exquisita
sit, atq; odiosa; neq; rursus nimis neglecta, & ad squalo-
lorem usq; reiecta: uerum digna uiro: & que tñ fugiat
agrestes, atq; inhumanas sordes. Par. n. fermè uitium est,
& faciles odisse munditias, & ultro præter naturam, atq;
illiberaliter, squallorem, & sordes appetere.

De uestimentorum mollitie contem-
nenda. Cap. XLIIII.

Sed sicut alere, ac fouere delicate, & molliter corpus
non decet pudicum hominē: ita pari rōne, nec molli-
lius uestiri: qm̄ iuxta saluatoris nostri dictū, qui molli-
libus uestiuntur in domibus regum sunt. Solē t. n. delitijs,
Matth. 11 & superfluis luxus uestium ibi intemperantius abundan-
re, ubi mollius, q̄ par est, uiuitur: arguit. n. hominem las-
sciuarum, lasciuus habitus, & delitiosus ornatus. Et. n. sicut
tantum cibi capiendum est, q̄tum ad tollendam esuriam
sit satis: & tantum uini, quantum ad sedandam sitim suffi-
ciat: ita eis duntaxat uestibus utendum, quibus & obtegi
corpus honeste, et arceri utiliter possit frigus: & quas aut
anni tempus, aut mos patrius, aut ordinis, aut officij dis-
gnitas ipsa requirit: non autem quas lasciuia iuuenū indul-
gentia quotidie nouas, & inusitatas petulanter excogit-
tat. Nimirum enim ac delicato cultu corporis emollescit
uigor mentis: & pudor, pudicitiaq; luxuria uestiendi dis-

soluitur. Nasonis carmen hic loco præcepti nobis habendum est. Ait enim.

Sint procul à nobis, iuuenes ut fœmina compti.

Fine coli modico forma uirilî amat.

Sed & Cicero, à forma (inquit) uirilî remoueaturnon dignus ornatus. Quam ob rem, Demostheni quæ uestitu, cæteroquæ cultu corporis, & nitido, & uenusto nimium delectari uideretur, ab æmulis, atque aduersariis suis summo probro, quæque datum fuisse perhibetur: neque turpibus, indignisque, in eum uerbis temperatum: quãdoquidem ob id & parum uir, & polluto ore diceretur. Comas, et uestes superuacue curare, Diogenes dicebat, esse, uel infelicium, uel impobrorum. Nam quid de talibus suspicari aliud possumus? quàm aut inaniter eos affligi superfluis curis, aut turpiter toris insidari alienis: ut eo leuocinio ad sui amorem fœminas excitent. Contra quos D. Hieronymus ad Eustochium scribens ait. Sunt (inquit) aliqui de ordine nostro homines, qui ideo presbyteratum, aut diaconatum ambiunt, ut mulieres licentius uideant: omnis cura his, de uestibus si bene oleant, si pes laxa pelle non fosseat: crines calamistri uestiglo rotant: digiti anulis radiant: tales quum uideris, sponfos existimato, non clericos. Qualis autem esse deceat uestimentorum ornatus idem ipse doctor ostendit his uerbis. Nec affluentes (inquit) sordes, nec exquisitæ delitiæ laudem pariunt. Et rursus ad Nepotianum scribens: ornatum, & sordes pari modo præcipit esse fugiendas: quæ alterum delitias, alterum oboleat gloriariam. Non splendeat ergo toga pudici hominis, sed nec sordeat: quando utrunque pari ratione uitiosum, atque damnabile iudicetur: quæ in his rebus non tam reuerentium usus, quàm affectus in culpa est. Quicumque sane contemptis his quibus cum uiuit, lautiora, aut sordidiora præ aliis indumenta perquirat, aut is intemperans animi, aut superstitiosus habeatur necesse est.

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Sicut enim res delicatas, & nouas affectare luxuria est, ita usitatas, & non magno negociò parables repudiare, desidia. Modus ergo tenendus est: & uita nostra temperanda inter bonos mores, & publicos: quatenus cultus corporis non uideatur accuratus, ut ad ostentationem niteat: sed accomodatus pro dignitate, ut uirum probum deceat. Hæc autem disciplina, ratioq; uestitus, quæ de uiris traditur, eadem quoq; à uirginibus, & honestis mulieribus tenenda est, quæ quidem nunquam speciosius ornantur, quàm quum sub pudico, & honesto cultu, uera honestatis, & pudicitia gloria decorantur. Porro sericis, auro, gemmisq; dehonestatur uirgines, uerius quàm ornantur, quum eiusmodi luxus arguat potius animi lasciuia, quàm formam corporis commendet, etiam si alioqui bona, & uenusta fuerit. Ideo Apostolus ad Thimotheum. Volo (inquit) uiros orare in omni loco: similiter & mulieres, in habitu ornato, cum uerecundia, et sobrietate, ornantes se non tortis crinibus, aut auro, aut margaritis, uel ueste preciosa: sed quod decet mulieres pro mittentes pietatem, per bona opera. Hæc ille satis apposite, & ad id, quod dicimus, opportune.

1. Timo. 2.

De incessu, et oris habitu & motu corporis, risusq;
& uocis moderatione. Cap. XLV.

Verum enim uero non tantum uestitus, et cultus, sed etiam incessus, motusq; corporis, & oris ipsius habitus, nutusq; oculorum rite moderandus, atq; formandus est, homini præsertim religioso, & coelibiti, ut is, & esse, & haberi merito castus possit. In, incessu namq; cauenda est omnis mollities, et cunctatio mulieribus: ne pomparum ferculis similes esse uideamur. Atq; similiter agitatio corporis nimia: ne uagis laterum flexibus, ac sinuosa mobilitate in summis digitis ambulantes, internam fluctuantis animi dissolutionem prodamus. Non sit ergo gressus seghis, ne animi torporem præ se ferat